

CHOPIN FINAŁ W WIELICZCE

Mamy szczęście, że nasz wybitny kompozytor **Fryderyk Chopin** dużo podróżował i wszędzie zostawiał swoje ślady, bo wiem w ciągu długich lat, jakie upłynęły od jego śmierci, prześcigamy się w wyszukiwaniu tego, co jeszcze nie odkryte, związanego z jego osobą i dziełem.

Przejeżdżając przez Kraków nasz kompozytor-podróżnik odwiedził Wieliczkę i wpisał się do księgi pamiątkowej. Jaką kopalnię soli zobaczył genialny Chopin 24 lipca 1829 r.? Co z tamtej trasy może dziś ujrzeć turysta? Odpowiedzi na te pytania uzyskać można na podziemnej wystawie *Kopalnia wielicka w epoce Chopina* zorganizowanej w Muzeum Żup Krakowskich. Kompozytor zwiedzał na pewno kaplicę św. Antoniego. Kopalnia była wówczas ciemna i groźna, z dochodzącymi odgłosami prowadzonej w niej eksploatacji. Wielkoformatowe fotografie zachowanych grafik umożliwiają spacer tamtą, już nieistnie-

kompozytorską – dyrektorowi orkiestry Obligato, a jednocześnie prezesowi *Polskiego Towarzystwa Straussowskiego* z siedzibą w Wieliczce – **Jerzemu Sobeńko** oraz *Stowarzyszeniu Kulturalna Europa*. Podczas koncertu usłyszeliśmy prawykonania 3 dzieł inspirowanych muzyką Chopina, skomponowanych przez twórców z trzech krajów: Francji, Polski i Wlk. Brytanii.

Sylvia Filus – Polka od wielu lat zamieszkała w Paryżu – nadając utworowi tytuł *Fantaisie en sel mineur* upamiętniła wydarzenie, gdyż *sel* znaczy po francusku sól, a *sel mineur*, czyli *g-moll*, a z drugiej z górnikami (mineur). W swoim utworze użyła wszystkich niemal ulubionych tonacji Fryderyka. **Adrian Williams** – kompozytor z Wlk. Brytanii – oparł swój miejscami melancholijny, miejscami zabawny utwór *Valse poco triste* na słynnym walcu a-moll – Chopina. **Jerzy Sobeńko** utrzymał także w trójdzielnym rytmie swój liryczny utwór *Poranne medytacje*, na skrzypce solo z towarzyszeniem orkiestry. Wagę tego wydarzenia artystycznego podkreśliło odsłonięcie pomnika Fryderyka Chopina autorstwa prof. **Bronisława Chromego**. Stanie się on kolejną

podziemną atrakcją turystyczną Muzeum Żup Krakowskich w Wieliczce. Warto podkreślić, że to jedyny w Polsce monument kompozytora umieszczony tak głęboko, bo aż 135 m pod ziemią. Przypomina on sławnego rodaka – ikonę Polski w świecie, jego obecność w kopalni, a także jego muzykę, która nie zna granic, zyskuje coraz większe grono miłośników i jest nieustającą inspiracją dla twórców.

dyr. Antoni Jodłowski (à gauche) i/et B. Chromy

jąca, a jakże piękną trasą. Można się także dowiedzieć, jak wyglądał ceremonialny zwiedzania. Początkowo turystów do księgi pamiątkowej wpisywali urzędnicy, potem już mogli to robić osobiście i dzięki temu muzeum jest w posiadaniu księgi z autografem Fryderyka Chopina. Co myślał, co czuł, czy się bał i czy wielkie podziemia zainspirowały go do skomponowania nowych utworów? Tego niestety nie wiemy. Niemniej jednak jego muzyka z pewnością inspirowała wielu współczesnych artystów.

Z tego też powodu zwieńczeniem projektu *Solny Nokturn – Wieliczka 2010* był koncert – *Chopin symfoniczny*, podczas którego orkiestra straussowska OBLIGATO, pod dyr. **Jerzego Sobeńko** zagrała aranżacje dzieł Chopina – melodysty, ale przede wszystkim nowe utwory kompozytorów, którzy słyszą muzykę nieco inaczej niż w czasach romantyzmu. Co nie znaczy, że jest ona hałaśliwa, monotonna i nie pozostawiająca wrażeń estetycznych. Taki cel przyświecał autorom pomysłu na *część*

FRÉDÉRIC CHOPIN FINALE À WIELICZKA

Nous avons la chance que notre éminent compositeur Frédéric Chopin voyageait beaucoup, laissant partout des traces de sa présence, puisque durant de longues années après sa mort, nous pouvons toujours exhumer de sa courte existence des événements quasiment inconnus du grand public.

En passant par Cracovie, notre compositeur-voyageur a visité la Mine de sel de Wieliczka et a laissé sa signature dans le livre d'or. Quel genre de mine a visité le génial Chopin le 24 juillet 1829? Quelles sont les différences par rapport au parcours touristique d'aujourd'hui? Les réponses à ces questions sont apportées par la nouvelle exposition *La mine de sel de Wieliczka à l'époque de Chopin*, organisée dans les souterrains du Musée de Zup de Cracovie. On sait que le compositeur a visité la chapelle de St. Antoine. A cette époque,

la mine était un endroit sombre et effrayant, avec les échos de l'exploitation. Grâce aux photographies de gravures anciennes en grand format, on peut reconstituer ce très beau parcourt touristique qui n'existe plus. On peut également savoir quelle était le cérémonial de la visite. Au début, les noms des touristes étaient inscrits dans le livre d'or par les employés de la mine, puis les visiteurs pouvaient le faire personnellement. C'est ainsi que dans le livre d'or du musée s'est trouvé la signature de Frédéric Chopin. Quelles étaient les pensées, les sensations du compositeur? Les souterrains de la mine l'ont-ils inspiré pour écrire de nouvelles oeuvres? On ne peut malheureusement pas le savoir, ce qui est sûr, en revanche, c'est que sa musique inspire aujourd'hui beaucoup d'autres artistes. C'est pourquoi l'aboutissement du cycle des concerts ayant lieu dans la mine et consacrés à Chopin *Le Nocturne de sel – Wieliczka 2010*, a été le concert *Chopin symphonique* où l'orchestre symphonique OBLIGATO, sous la direction de Jerzy Sobeńko a interprété les orchestrations d'oeuvres pour piano de Chopin – *le mélodiste*, mais surtout trois nouvelles oeuvres commandées à des compositeurs

S. Filus i / et J. Sobeńko

contemporains qui entendent la musique différemment. Ce qui ne veut pas forcément dire qu'elle est bruyante, monotone ou qu'elle ne laisse pas à l'auditeur des sensations esthétiques, objectif qui guidait les auteurs de la „partie créatrice” du projet: directeur de l'orchestre Obligato, et président de la *Société Polonaise de Strauss* avec son siège à Wieliczka – **Jerzy Sobeńko** et *l'Association Kulturalna Europa*. Pendant ce concert, nous avons entendu les créations mondiales de trois oeuvres inspirées par la musique de Frédéric Chopin, composées par les créateurs de trois pays: France, Pologne et Angleterre.

Sylvia Filus – polonaise, installée à Paris, a commémoré l'événement dans le jeu de mots du titre de sa pièce *Fantaisie en sel mineur*, où elle a utilisé presque toutes les tonalités préférées de Frédéric. **Adrian Williams** – le compositeur anglais, dans sa pièce tantôt mélancolique,

tantôt fantasque *Valse poco triste* s'est inspiré du célèbre valse en la mineur de Chopin. Dans son oeuvre lyrique pour violon et orchestre *Les méditations matinales*, **Jerzy Sobeńko** a également utilisé le rythme à trois temps.

Cet événement artistique exceptionnel a été accentué par l'inauguration dans la mine de sel de la statue de Frédéric Chopin, créé par le sculpteur prof. **Bronislav Chromy**. La statue sera une attraction touristique supplémentaire pour les visiteurs du Musée de Zup de Cracovie à Wieliczka. Il est important de souligner que c'est le seul monument de Chopin en Pologne qu'on peut trouver si profondément, puisqu'à plus de 135 mètres sous terre. Il nous rappelle notre célèbre compatriote – icône de la Pologne dans le monde, sa présence dans la mine, mais surtout sa musique qui ne connaît pas les frontières, dont le cercle de fervents amateurs ne cesse de s'agrandir et qui est une inspiration infinie pour les artistes.

Trad: filomena

Siedziba banku Crédit Mutuel w VI dzielnicy Paryża okazała się bardzo dobrym i oryginalnym miejscem na wystawę

GABRIELLE MOUSSETTE

Od 21 października do 20 listopada klienci i pracownicy banku będą mogli podziwiać egzotyczne i niezwykle dekoracyjne obrazy Gabrielli. Taki sposób prezentacji artystów zainicjowała w swoim miejscu pracy dyrektorka agencji **Evelyne Ourgaud**, miłośniczka sztuki, którą sama w wolnych chwilach uprawia.

L'agence de la banque Crédit Mutuel dans le VI-ème arrondissement de Paris s'est avérée un lieu propice et original à une exposition de peintre de **Gabrielle Moussette**. De 21 octobre au 20 novembre prochain, les clients et les employés de la banque pourront découvrir les nouveaux, exotiques et très décoratifs tableaux de Gabrielle. À l'origine de cette initiative, la directrice de l'agence **Evelyne Ourgaud**, fervente admiratrice d'art, qui peint elle-même.

filomena

gabriellemoussette.com

Przez blisko miesiąc, Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku gościło

BEATĘ CZAPSKĄ

Szybko rozwijająca się kariera byłej pani architekt, której przygoda z rzeźbą rozpoczęła się dość późno, bo zaledwie kilkanaście lat temu, prognozuje iż będziemy obcować z dziełami coraz piękniejszymi i coraz bardziej oryginalnymi, o czym świadczą ostatnie prace artystki. Wernisaż i prezentacja miały miejsce w oranżerii z 1869 roku położonej na terenie zabytkowego parku, nieopodal pałacyku **Józefa Brandta** – przedstawiciela polskiego malarstwa historyczno-rodzajowego, który studiował m. in. w Paryżu u **Juliusza Kossaka**, a także uczestniczył w zajęciach w pracowni słynnego, francuskiego malarza historycznego – **Leona Cogniet**. Położona 15 km od Radomia a ponad 100 od Warszawy miejscowość jest unikalnym miejscem, gdzie rzeźbiarze czerpią wytnienie i natchnienie.

DREAM

Durant près d'un mois, le Centre de la Sculpture Polonaise à Orońsko a accueilli **Beata Czapska**. L'évolution rapide de la carrière de cette architecte dont l'aventure avec la sculpture a débuté assez tardivement car à peine il y a une dizaine d'années, présage la découverte d'oeuvres de plus en plus belles et originales comme le prouvent les dernières créations de l'artiste. Le vernissage et la présentation ont eu lieu dans l'orangerie datant de 1869, située sur le terrain d'un parc classé, non loin du petit palais de **Joseph Brandt**, représentant de la peinture polonaise historique et de genre qui a notamment étudié à Paris chez **Juliusz Kossak** et a participé aux activités de l'atelier du célèbre peintre historique français **Leon Cogniet**. Située à 15 km de Radom et à plus de 100 km de Varsovie, la ville est un lieu unique dans lequel les sculpteurs puisent répit et inspiration.

(fil), trad. I. Willard

www.rzeźba-orosko.pl
www.beata-czapska.com

STOWARZYSZENIE KULTURALNA EUROPA

wzięło udział w Forum Asocjacji VIII Dzielnicy Paryża, w merostwie przy ulicy Lisbonne.

Wśród 20 innych asocjacji kulturalnych i takiej samej liczbie sportowych, nasze stoisko prezentowało się bardzo interesująco. Wielu naszych członków-artystów przybyło osobiście. **Elisabeth Duda** podpisywała swój oryginalny przewodnik – *Mój Paryż*, **Gabrielle Moussette** prezentowała swoje dekoracyjne stickersy. Szczególnie dużym powodzeniem cieszyły się książki **Michała Rusinka** *Mały Chopin* dla dzieci, jak również kolorowanki z polskimi bajkami, które prosto z Krakowa przywieźli dyrektorzy *Drukarni Narodowej*, z którą właśnie rozpoczęliśmy współpracę.

Podobne spotkanie prezentacyjne przy lampce szampana (tym razem w gronie asocjacyjnym), odbyło się pod koniec października w Siedzibie Stowarzyszeń XVI dzielnicy Paryża.

En septembre dernier, l'Association Kulturalna Europa a participé au Forum des Associations du VIII arrondissement de Paris, ayant lieu à la Mairie située au 3, rue de Lisbonne.

Sztuka użytkowa Jacka Łukaszewskiego
Objets d'art de Jacek Łukaszewski

Au milieu des vingt autres associations culturelles et le même nombre d'associations sportives, notre stand attirait par sa diversité. De nombreux membres-artistes nous ont rendu visite personnellement. **Elisabeth Duda** dédiait son guide *Mon Paris*, **Gabrielle Moussette** a présenté ses stickers décoratifs. *Le petit Chopin* - livre pour enfants de **Michal Rusinek** a reçu un accueil chaleureux, tout comme les coloriages de contes polonais amenés directement de Pologne par les directeurs de *l'Imprimerie Nationale* avec qui nous venons justement de débiter une coopération.

Une rencontre semblable, autour d'une coupe de champagne (dans le milieu des associations cette fois-ci) a eu lieu fin octobre dans la maison des associations du XVI arrondissement.

(fil), trad. I. Willard